

Turistička regija Pariški bazen

Tomić, Leo

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:941260>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“

LEO TOMIĆ

TURISTIČKA REGIJA PARIŠKI BAZEN

Završni rad

Pula, 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“

LEO TOMIĆ

TURISTIČKA REGIJA PARIŠKI BAZEN

Završni rad

JMBAG: 0303083508, redoviti student

Studijski smjer: preddiplomski studij kulture i turizma

Predmet: Turistička geografija svijeta

Znanstveno područje: interdisciplinarne znanosti

Znanstveno polje: geografija

Znanstvena grana: društvena geografija

Mentor: izv. prof. dr. sc. Nikola Vojnović

Pula, veljača 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisan Leo Tomić, kandidat za prvostupnika Kulture i turizma, ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljeni način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Puli, 17. veljače 2023.

Student

IZJAVA O KORIŠTENJU AUTORSKOG DJELA

Ja, Leo Tomić, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj Završni rad pod nazivom „TURISTIČKA REGIJA PARIŠKI BAZEN“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 17. veljače 2023.

Potpis

SADRŽAJ

UVOD	1
1. UPRAVNO TERITORIJALNA ORGANIZACIJA TURISTIČKE REGIJE PARIŠKI BAZEN ³	
2. PRIRODNO – GEOGRAFSKA OBILJEŽJA TURISTIČKE REGIJE PARIŠKI BAZEN.....	4
2.1. Reljef.....	4
2.2. Vode.....	4
2.3. Klima i vegetacija	5
2.4. Zaštićena područja	7
3. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA PARIŠKOG BAZENA	9
3.1. Kulturna baština Pariza.....	9
3.1.1. Eiffelov toranj.....	9
3.1.2. Notre – Dame	10
3.1.3. Slavoluk pobjede.....	10
3.1.4. Les Invalides.....	11
3.1.5. Trg Concorde.....	11
3.1.6. Kulturna baština Pariškog bazena izvan Pariza.....	11
3.2. Pregled najvažnijih muzeja.....	13
3.2.1. Muzej Louvre	13
3.2.2. Muzej d'Orsay.....	17
3.2.3. Centar Georges Pompidou.....	18
3.2.4. Muzej Marmottan	20
3.2.5. Muzej Carnavalet	21
3.2.6. Muzej de l'Armee	22
3.3. Manifestacije.....	23
3.3.1. Pariške kolekcije visoke mode.....	24
3.3.2. Fete du Cinema.....	24
3.3.3. Paris Jazz Festival.....	24

3.3.4. Fetes des Vendanges	25
4. POKAZATELJI TURIZMA.....	26
4.1. Vrste smještajnih kapaciteta	26
4.2. Turistički dolasci i noćenja.....	28
ZAKLJUČAK.....	29
POPIS LITERATURE.....	31
POPIS PRILOGA.....	32
SAŽETAK.....	34
SUMMARY	35

UVOD

Ovaj završni rad bavit će se turističkom regijom Pariški bazen, te će se kroz njega pokušati prikazati nešto više o geografiji i kulturi te regije. Inače, turistička regija Pariški bazen jedna je od šest turističkih regija koje se nalaze na prostoru Francuske. Uz već naveden Pariški bazen, tu se još nalaze: turistička regija Alpe, turistička regija Pirineji, turistička regija Središnji masiv, turistička regija Sredozemna obala, turistička regija Atlantska obala i turistička regija Istok. Svi podatci u ovom radu prikupljeni su pomoću raznih službenih knjiga i internetskih stranica.

Današnja država koja tvori Francusku Republiku je zemlja koja se nalazi u zapadnoj Europi. Osim kontinentalnog dijela, Francuska raspolaže sa nekolicinom prekomorskih teritorija. Neke od važnijih prekomorskih regija uključuju Francusku Gvajanu, Gvadalupu, Martinik i Reunion. Kontinentalni dio Francuske graniči sa Njemačkom, Monakom, Belgijom, Švicarskom, Italijom, Španjolskom, Andorom i Luksemburgom. Francuska je teritorijalno najveća država u Europi i prema najnovijim podacima bilježi više od 67 milijuna stanovnika. Francuska je jedna od najbogatijih i najmoćnijih zemalja svijeta, i to sa svih aspekata uključujući i turizam. Godišnje u prosjeku privuče preko 80 milijuna turista te ju to čini i najposjećenijom zemljom na svijetu.

Glavno kulturno središte Francuske je ujedno i glavni grad, Pariz. Smješten na sjeveru Francuske, na obali rijeke Seine, Pariz spada pod francusku pokrajinu Ile – de – France koja je poznata pod nazivom „Pariška regija“. Stanovništvo grada Pariza iznosi malo više od 2,1 milijuna stanovnika, a njegovo metropolitansko područje obuhvaća oko 11 milijuna stanovnika. Pariz je ujedno i jedini milijunski grad u Francuskoj. Zahvaljujući svojoj dugoj i raznolikoj prošlosti, Pariz se danas smatra jednim od najvažnijih gospodarskih i kulturnih središta u Francuskoj, a i u Europi. Pariz je ujedno i sjedište mnogih svjetskih organizacija poput UNESCO-a, OECD i ICC-a. Grad Pariz i Pariška regija se također vode kao vrlo bitna i popularna turistička središta koja godišnje privuku oko 40 milijuna posjetitelja, od kojih su to pretežito strani gosti.

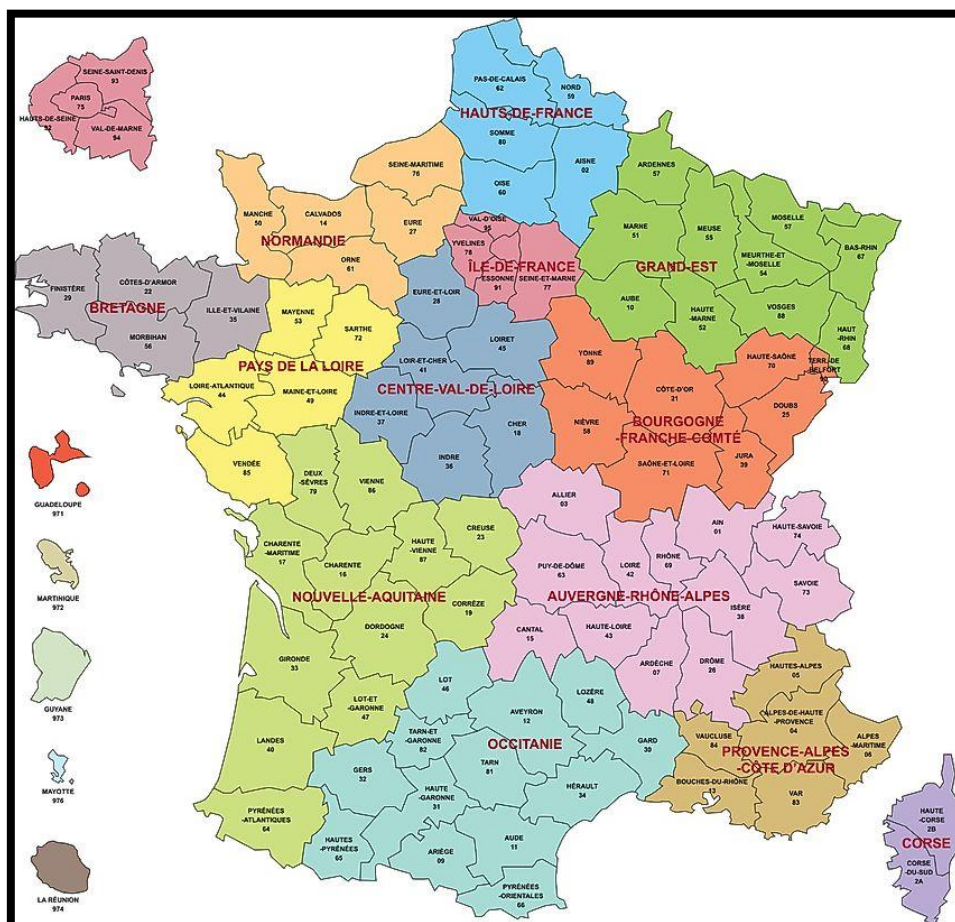
Cilj ovog rada je da se kroz analizu prikupljenih dokumenata utvrde i istaknu atrakcijske osnove koje su baza za turizam u toj regiji. Metode koje su korištene za ovaj rad su metoda analize, deskriptivna metoda i sintetička metoda. Svrha ovog rada

je da se kroz istraživanje dobije dublji uvid u prirodne i antropogene atrakcije koje čine regiju Pariški bazen, i da se uz to stavi fokus i na utjecaj posjetitelja na opću percepciju te regije. U ovom radu testira se sljedeća hipoteza: H1 – „Turistička regija Pariški bazen razvijena je turistička destinacija“.

Prvo poglavlje rada bavi se upravno- teritorijalnom organizacijom regije Pariški bazen, a u drugom poglavlju glavnu riječ vode prirodno-geografska obilježja regije što obuhvaća reljef, vode, klimu i vegetaciju te zaštićena područja. Treće poglavlje govori o antropogenoj atrakcijskoj osnovi regije, te uključuje potpoglavlja koja se bave kulturnom baštinom, odabranim muzejima i manifestacijama koje se održavaju u toj regiji. Četvrto poglavlje govori o smještajnim kapacitetima, turističkim dolascima i noćenjima. Na kraju rada nalaze se zaključak, popis literature i priloga i sažetak rada.

Slika 1. Francuska i njene pokrajine

Izvor: <https://www.worldatlas.com/regions-of-france.html>

1. UPRAVNO TERITORIJALNA ORGANIZACIJA TURISTIČKE REGIJE PARIŠKI BAZEN

Turistička regija Pariški bazen zauzima četvrtinu francuskog teritorija i to u porječjima rijeka Sein i srednje Loire. Regija je smještena na raskrižju svih bitnih puteva Francuske u središte u kojemu se razvio i grad Pariz. Današnji grad Pariz se kroz 2000 godina razvijao iz nekadašnjeg malog otočnog grada zvanog Lutetia Parisiorum. Danas je Pariz srce Ile de France, te s ukupnom regijom broji preko 10,5 milijuna ljudi (Fallon i dr., 1999).

1970-ih postavljen je okvir koji je nekoliko puta potvrđen kao definiranje prostora koji su bitni za istraživanje pitanja koja se odnose na područje izravnog utjecaja Pariza. Odlučeno je da Pariški bazen čine regije: Ile de France (administrativna regija Pariz) i administrativne regije Haute-Normandie, Picardie, Champagne-Ardenne, Centre i Basse-Normandie i uključuje odsjeke Yonne i Sarthe. Pariškim bazenom, koji broji više od 21 milijuna stanovnika, uglavnom dominira glavni grad, koji čini polovicu ukupne populacije. Regija Centre (12%) zauzima drugo mjesto, zatim slijedi Picardie s 9%. Taj se nesrazmjer također vidi i u raspodjeli zaposlenosti. Industrijska područja u Pariškom bazenu pripadaju velikoj gospodarskoj regiji koja je snažno integrirana. Na toj je osnovi razvijen model središta i periferije za koji se smatra da karakterizira Pariški bazen u 70-ima i 80-ima (Gilli, 2011., Izvor: <https://journals.openedition.org/cybergeo/24913>).

Zbog takve situacije Pariški bazen se vrlo brzo i razvija, jer su različiti regijski prostori pod utjecajem strukturnih promjena u aktivnosti. Ovo funkcionalno jedinstvo Pariškog bazena vidi se i u glavnim demografskim trendovima koji se tamo odvijaju. Bez obzira jesu li dnevne poslovne migracije, migracije stanovanja, dobna struktura lokalnog stanovništva ili njihov socio-ekonomski sastav, različiti elementi koji definiraju Pariški bazen mogu se uklopiti u jedan jedinstveni model funkcioniranja. Čak i ako se ograniči razmatranje socio-demografskih kriterija, koji pridodaju veću važnost blizini nego mrežnim odnosima, pariško područje danas se proteže daleko izvan administrativnih granica regije Ile de France (Gilli, 2011., Izvor: <https://journals.openedition.org/cybergeo/24913>).

2. PRIRODNO – GEOGRAFSKA OBILJEŽJA TURISTIČKE REGIJE PARIŠKI BAZEN

Regiju Pariški bazen pretežito sačinjavaju nizinska područja koja su najzastupljenija oko Pariza. Geološko je središte strukturne depresije koja se proteže između drevnog masiva Armoricaïn (na zapadu), Središnjeg masiva (na jugu) i Vogeza, Ardena i Rajne (na istoku). Područje, koji čini središnji dio Francuske, isušuje rijeka Seine i njeni glavni pritoci koji se slijevaju u Parizu. Prirodna vegetacija bazena gotovo je u potpunosti izgubljena za civilizaciju, osim nekoliko reliktnih šuma (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

2.1. Reljef

Između Ardena, Vogezi, Središnjeg masiva i Armoricaïn masiva leže taložni slojevi koji čine Pariški bazen. Naizmjenični slojevi vapnenca, pijeska i gline spuštaju se prema središnjem Pariškom bazenu, a njihovi izdanci tvore koncentrične uzorke. Središnji Pariški bazen ispunjavaju stijene iz razdoblja paleogena i neogena, uglavnom vapnenci, koji tvore nizinske plato regije kao što su Beauce, Brie, Ile de France, Valois i Sossonnais. Ovo područje je uglavnom prekriveno limonitom, koji je osnova ilovastog tla. Razine vapnenca preklapaju se u sendvič formaciji. Erodirani ostaci viših formacija ostavljeni su kao izolirana brda zvana buttes, od kojih je možda najpoznatije ono u Parizu, Butte de Montmartre, na kojemu je jedan od najpoznatijih gradskih okruga. Na zapadu Pariškog bazena nisu istaknuti nikakvi ostatci u stijenama jure i krede u Normandiji. Kredasti plato prostire se donjom Seinom u smjeru koji je obilježen meandrima i riječnim liticama. Površine visoravni često su prekrivene glinom sa kremenima i ostalim zaostalim naslagama, što stvara teška tla s puno obradive šume, travnjaka i voćnjaka. Na sjeveru, široki platoi krede u regijama Artois i Picardie obično su prekriveni lomnitom, što omogućuje bogatu poljoprivredu. Mnoštvo raskošnih litica bijele krede niže se uz obalu Engleskog kanala (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

2.2. Vode

Riječni sustavi Francuske određeni su velikom razdjelnicom na krajnjem istoku zemlje, koja se se proteže od južnog kraja Vosgesa niz istočni i jugoistočni rub središnjeg masiva pa sve do gorja Noire. Ova podjela isprekidana je povremenim depresijama i nizinskim koridorima. Duž razdjeljka izvire većina rijeka većeg zapadnog dijela zemlje, uključujući rijeke Seineu i Loire. Ostale bitne rijeke koje izvire uključuju

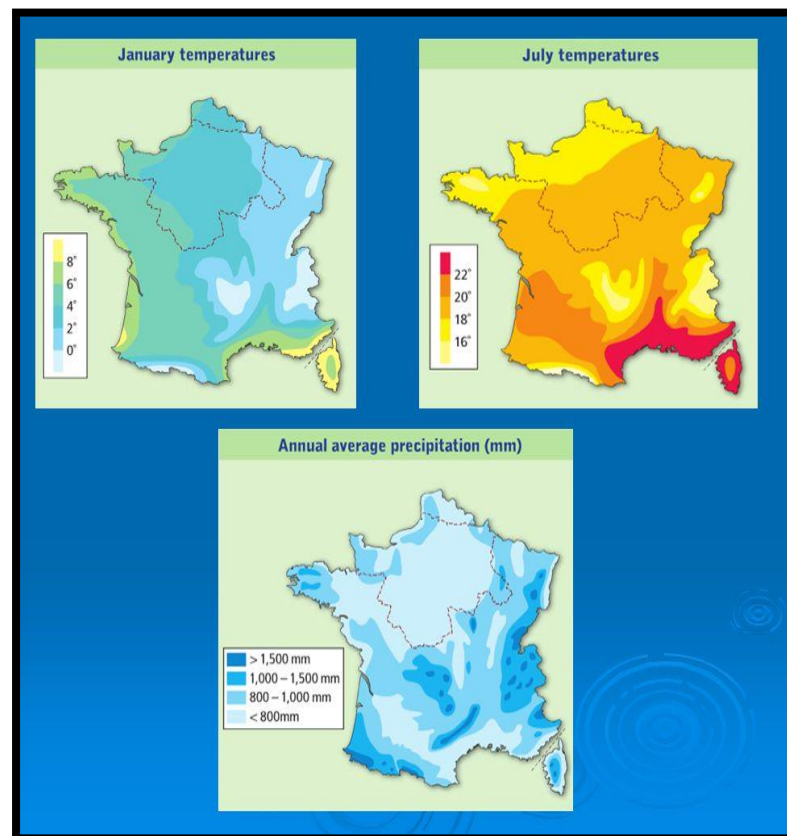
Garonne, koja izvire u Pirinejima, te rijeke Rhone i Rajna, koje izvire u Alpama (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

Glavnoj rijeci Pariškog bazena, Seine, dugoj 780 km, pridružuje se na lijevoj obali pritok Yonne, na desnoj obali južno od Pariza pridružuje joj se pritok Marne, a sjeverno od grada Pariza pridružuje se pritok Oise. Iako Seine redovito teče tijekom cijele godine, moguće su poplave u proljeće, a povremeno su i jače tijekom uobičajenog jesensko-zimskog vrhunca nizinskih rijeka. Uloženi su mnogi naponi na smanjenje poplava na Seini i njezinim pritocima izgradnjom rezervoara. Brojni otoci nalaze se duž vijugavog, općenito zapadnog toka preko središnjeg Pariškog bazena i kroz sam glavni grad. Jedan od takvih otoka je Ile de la Cité, koji čini samo srce Pariza. Rijeka Seine na kraju ulazi u Engleski kanal u Le Havreu (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

2.3. Klima i vegetacija

Klima Pariškog bazena nalazi se u kategoriji umjereno tople kišne klime. Prosječna godišnja temperatura u Parizu je 11°C. Uz to, relativno lagana količina kiše (58 cm) slijedi uzorak umjereno jake kiše u proljeće i početkom ljeta i jeseni. Kao i u oceanskim zemljama, najveća količina kiša padne tokom ljeta, s olujama kontinentalnog tipa. Ljeti je navodnjavanje prskanjem potrebno za usjeve u kontinentalnom klimatskom području i Pariškom bazenu (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

Slika 2. Klima Pariškog bazena

Izvor: <https://slideplayer.com/slide/1629973/>

Vegetacija je usko povezana s klimom, tako da u Francuskoj postoje dvije velike nejednake podjele: provincija Holarctic i manja sredozemna provincija. Veći dio Francuske nalazi se u biogeografsko-vegetacijskoj regiji Holarctic, koju karakteriziraju sjevernjačke vrste, i može se podijeliti u tri djela. Veliko područje zapadne Francuske čini jedan dio. Taj dio leži sjeverno od rijeke Charente i obuhvaća veći dio Pariškog bazena. Tamo prirodnu vegetaciju karakteriziraju hrast, kesten, bor i bukva u gorju koja godišnje dobiju više od 600 mm kiše. Pustare su također česte, kao uglavnom umjetno obilježje nastalo krčenjem šuma, paljenjem i ispašom (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

Šume pokrivaju 130 tisuća km kvadratnih Francuske, što je više od četvrtine ukupnog teritorija. Većina šuma nalazi se na planinskim masivima Ardena i Vogeza te unutar planinskih lanaca Jura, Alpa i Pireneja. Čak i područja slabog tla imaju svoje prostrane nizinske šume, kao što je ono u ravnici Sologne južno od rijeke Loire. Zasađena šuma primorskog bora koji se prostire duž jugozapada zemlje smatra se najrasprostranjenijom u zapadnoj Europi. Šume su u današnje vrijeme sve manji izvor

drva, a više rekreacijska pogodnost, osobito one koje se ne nalaze na rubovima velikih urbanih sredina poput Fontainbleaua i regije Ile-de-France (Izvor: <https://www.britannica.com/place/Paris-Basin>).

2.4. Zaštićena područja

Na sjeverozapadu Ile de Francea, Vexin Francais je područje na kojemu su priroda, povijest, baština i kultura u uskom skladu. Regionalni park prirode Vexin Francais obuhvaća 98 općina i prostire se na 71 tisuća hektara s populacijom od oko 100 tisuća stanovnika. 2014 Vexin je postao prvi regionalni park kojemu je dodijeljen status Okruga umjetnosti i povijesti. Od obronka Epte, prirodne i povijesne granice s Normandijom, do dolina Viosne i Sausseron, od poljoprivredne visoravni na kojoj izrastaju pšenica i ječam, do krednih litica La Roche-Guyon, ova vapnenačka visoravan poznata je po krajoliku i biološkoj raznolikosti. Vexin Francais zadržao je svoj tradiciju snažne poljoprivredne regije u kojoj je sklad okoliša ojačan upotrebom lokalnih građevinskih materijala. Vexin Francais udaljen je samo 1 sat od Pariza, te je popularno odredište za provođenje slobodnog vremena s više od 1100 km pješačkih staza za šetače. Vexin Francais također nudi aktivnosti na otvorenom koje se mogu odraditi same ili u društvu s drugima. 3 glavna cilja Vexina su: nadgledati korištenje zemljišta i očuvati baštinu sela, uređenih područja i zgrada; promicati održivi razvoj poljoprivrede, turizma i gospodarstva glavnim pokretačkim snagama za kvalitetniji život lokalnog stanovništva; informirati, educirati i upoznati javnost s projektom i uključiti ih (izvor: <https://www.gites-de-france.com/en/vexin-francais-parc-naturel-regional>).

Montagne de Reims regionalni park prirode stvoren je 28. rujna 1976. i nalazi se između Reimsa i Epernaya. Prostire se na 50 tisuća hektara i obuhvaća 69 različitih gradova i sela. Glavni prirodni resursi parka su obronci s vinogradima i šumama. Park uključuje nalazište Verzy faux (patuljaste plaže, hrastovi i kesteni) (izvor: <https://www.champagne-ardenne-tourism.co.uk/>). Nedavna prisutnost dva akrobatska parka pospješuje atraktivnost ovog područja koje je već povoljno za planinarenje i biciklizam. Parkom također prolazi turistička ruta Champagne (izvor: <https://www.reims-tourism.com/>).

Regionalni park prirode Oise-Pays de France pun je prirodnog okoliša i tipičnih sela te također sadrži i izgrađenu baštinu. U Oise parku postoje tri šume: Halatte, Chantilly i Ermanonville, tvoreći zeleni prostor od gotovo 20 tisuća hektara na kojemu su nekada kraljevi dolazili loviti. Park je prvi put bio naseljen 100 tisuća godina prije

naše ere. Na tom području nastanili su se Gali, Rimljani i kraljevi Francuske i njihova je prisutnost ostavila mnogo tragova. Utvrde, arene, opatije, romaničke i gotičke crkve, dvorci, parkovi, vrtovi i brojna imanje čine kulturno naslijeđe parka. Jedan od boljih primjera baštine bili bi imanje Chantilly sa svojim dvorcem i stajama, kraljevski grad Senlis i katedrala i opatija Chaalis. Regionalni park prirode Oise-Pays de France također ima široku paletu prirodnih staništa na kojima žive mnoge životinje i biljne vrste (Izvor: <https://www.france-voyage.com/tourism/oise-pays-france-regional-nature-park-584.htm>).

Slika 3. Montagne de Reims

Izvor: <https://www.parc-montagnedereims.fr/fr>

3. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA PARIŠKOG BAZENA

Pariz je grad koji vjerojatno ima najpoznatije atrakcije u svijetu. Među takve atrakcije spadaju katedrala Notre Dame, Eiffelov toranj, te brojne avenije, muzeji, parkovi, vrtovi, šetališta i ostali elementi koji pridonose atraktivnosti grada (Fallon, 1999).

Antropogene atrakcije u Parizu imaju najveću ulogu u općem razvoju grada i regija, od muzeja pa sve do tematskih parkova, galerija, povijesnih fortifikacija, itd. Zato su se kroz povijest u regiji razvili razni oblici turizma kao što su urbani turizam, kulturni turizam, vjerski turizam, manifestacijski turizam, te i brojni drugi. U današnje vrijeme ta regija, a i država Francuska općenito, imaju golemu moć u samoj povijesti koja je jedna od najbitnijih u ukupnoj povijesti čovječanstva. Zahvaljujući tome u Parizu, a i u ostatku države, dolazi do ranog razvitka turizma i širenja glasina o gradovima punim svijetla i života. Zbog toga se u ostatku poglavlja govori o kulturnoj baštini regije, te i o najvažnijim muzejima koji sadrže srž grada Pariza i o manifestacijama koje se održavaju iz godine u godinu (Fallon, 1999).

3.1. Kulturna baština Pariza

U Parizu je najveća koncentracija kulturne baštine Francuske, zbog toga se Pariz smatra svjetskim centrom kulture, znanosti i umjetnosti. Pariz se također smatra glavnim arhitektonskim centrom u zemlji, s brojnim povijesno – umjetničkim spomenicima gotike, renesanse i baroka. Sve to doprinosi ukupnom imidžu grada i njegove regije (Glamuzina, 2007).

3.1.1. Eiffelov toranj

Neprepoznatljiviji komad kulturne baštine Pariza je Eiffelov toranj. Iako nije pretjerano star, on je u kratkom roku postao glavni simbol grada. (Glamuzina, D, 2007.) Kada se u ranom devetnaestom stoljeću podigao u sklopu Svjetske izložbe, bio je poprilično omražen među kritičarima. Unatoč kritici, unikatni dizajn tornja ubrzo ga je u vrlo kratkom roku pretvorio u omiljenu atrakciju u gradu. Iako izgledom ostavlja dojam da je vrlo šupalj i nestabilan, konstrukcija zapravo teži preko 10 tisuća tona, a toranj je izgrađen tako da se na jakom vjetru nikad ne pomakne više od 12 centimetara. U vrijeme kada je toranj izgrađen bio je najveća građevina na svijetu, premašivši baziliku Sv. Petra i Veliku piramidu u Gizi. Glavni inženjer prilikom izrade tornja bio je Gustave

Eiffel, on je uz pomoć svog naprednog znanja metalnih lukova i metala pod opterećenjem dizajnirao snažnu, laganu i prozračnu strukturu (Dailey i Gerrard, 2003).

3.1.2. Notre – Dame

Osim Eiffelovog tornja, kulturnu baštinu sačinjava vrlo popularna katedrala Notre – Dame. Za katedralu se kaže da je duhovno i geografsko središte Francuske. Katedrala se nalazi u ulici Ile de la Cite. Nakon 170 godina rada, remek – djelo gotičke arhitekture gotovo da je bilo uništeno tijekom Francuske revolucije, no 1864. obnovio ju je arhitekt Viollet-le-Duc. Na ulazu u katedralu nalaze se biblijski prizori koji prikazuju život Bogorodice, Posljednji sud i Život sv. Ane. Iznad ulaza se nalazi galerija na kojoj su prikazani kraljevi Judeje i Izraela. Bogorodičin portal je umjetnina koja je isklesana u 13. stoljeću i prikazuje smrt Bogorodice i njenu krunidbu. Na vrhu katedrale nalaze se tornjevi koji su visoki 69 metara, a da se dođe do vrha potrebno je popeti se uz 387 stuba. U južnom tornju nalazi se i zvono zvano Emmanuel koje je teško 13 tona. Između tornjeva nalazi se tajna galerija himera (vodoriga) koje su postavljene tamo da odvraćaju zlo. Unutar katedrale nalazi se riznica u kojoj su mnogi stari rukopisi i relikvije, a na Veliki petak se javnosti prikazuje kruna od trnja i navodno pravi komadić križa na kojemu je Isus bio razapet. Vrlo bitan dio povijesti katedrale sačinjava objava knjige *Zvonar crkve Notre-Dame*, tj. inicijativa autora Victora Huga koji je odlučio pokrenuti projekt obnove prije nego što se katedrala raspala do kraja. Radovi su započeli 1841. i trajali su do 1864. godine (Dailey i Gerrard, 2003).

3.1.3. Slavoluk pobjede

Nadalje, još jedan bitan dio kulturne baštine Pariza je Arc de Triomphe ili Slavoluk pobjede. Izgradnja slavoluka započela je 1806. godine, a dovršena je 1836. Slavoluk je izgrađen u spomen svim palim žrtvama Francuske revolucije i Napoleonskih ratova. S vrha slavoluka, koji je dostupan stubama i liftom, može se doživjeti pogled na cijeli grad. U sredini slavoluka nalazi se plamen koji vječno gori na grobu nepoznatog vojnika koji je izgubio život u Prvom svjetskom ratu. Plamen se pali svaki dan u 18:30. U sklopu slavoluka nalazi se muzej koji govori o izgradnji i o raznim proslavama i pokopima koji su se tamo odvijali. Na slavoluku se nalazi nekolicina reljefa koji prikazuju bitne događaje u francuskoj povijesti, kao npr., Napoleonov trijumf koji prikazuje potpisivanje Bečkog sporazuma 1810. godine. Osim toga, tamo je prikaz

bitke kod Austerlitz, bitka kod Abukira, sprovod generala Marceaua, te i odlazak dobrovoljaca 1792.. Slavoluk pobjede jedan je od tri slavoluka koji zajedno tvore središte Trga Charlesa de Gaullea. Za izgradnju prva dva luka zaslužan je car koji je Slavoluk pobjede stavio u liniji sa Arc de Triomphe du Corrousel. Treći slavoluk podignut je 1989. godine, odakle se u dužini od 8 kilometara sve do muzeja Louvre proteže Velika os (Dailey i Gerrard, 2003). Ondje danas dominiraju prodajni saloni automobila, ali je još uvijek moguće pronaći kinodvorane i prodavaonice ili pomodne restorane i barove (Borovac, 1997).

3.1.4. Les Invalides

Les Invalides izgrađen je kao dom za ratne invalide od kojih još nekolicina i dalje živi ondje. U sklopu zdanja nalazi se dvorište Cour d'Honneur koje je nastalo oko 1660., dvorište obilježava travnato šetalište koje je nastalo nedugo nakon izgradnje dvorišta. Osim što služi kao dom za invalide, Les Invalides ujedno je i memorijalno zdanje posvećeno brojnim bitkama i vojnim pohodima koji su obilježili povijest Francuske i koji su opširnije prikazani u de l'Armée muzeju. Unutar zdanja nalaze se barokne kupole, lukovi, stupovi i skulpture koje čine crkvu Eglise du Dome. Crkvu ukrašava kružna kriptu u kojoj se nalazi Napoleonov sarkofag koji čuva 12 statua, simbola njegovih pohoda (Borovac, 1997).

3.1.5. Trg Concorde

Trg je izgrađen 1775., kako bi se na njemu mogao postaviti kip Luja XV. Nakon izgradnje trg se zvao Place de la Revolution, te je bio mjesto brojnih javnih smaknuća koja su se desila tokom francuske revolucije. Nakon što se revolucija smirila ime trga je promijenjeno u Place de la Concorde (Trg sloge). U 19. stoljeću podignute su statue Chevaux de Marly (Konji iz Marlyja) koje su danas zamijenjene reprodukcijama dok se originali danas čuvaju u muzeju Louvre. U središtu trga nalazi se egipatski obelisk star 3000 godina oko kojeg se nalazi osam, simbola francuskih gradova (Borovac, 1997).

3.1.6. Kulturna baština Pariškog bazena izvan Pariza

Osim spomenutih građevina, na području Pariza nalazi se još mnoštvo drugih kulturno-povijesnih spomenika koji su od izrazite važnosti. Tu se mogu ubrojiti razne vjerske i povijesne građevine kao što su: Saint – Chapelle, Eglise du Dome, Pantheon,

St-Eustache, La Madeleine, Versailles, Conciergerie, Palais de Justice, Elizijska palača, gradska vijećnica, itd. (Dailey i Gerrard, 2003).

Jedan od otmjenijih dijelova grada je Opera četvrt koja je tokom dana područje za trgovanje, turizam i šoping s ogromnim robnim kućama. No uvečer ta četvrt privlači kompletno drugu vrstu publike, te kafići duž des Capucines bulevara vrve životom. Jedna od građevina na tom području je i Opera National de Paris Garnier, operna kuća koja datira iz 1875. i simbolizira bogatstvo Drugog Kraljevstva (Glamuzina, 2007).

Iako je Pariz centar svega u regiji Pariški bazen, ne smije se izostaviti utjecaj i privlačnost ostatka pariške zavale. Neke od bitnijih atrakcija izvan Pariza uključuju Abbaye de Royaumont, cistercijanska opatija koja se nalazi 35 km sjeverno od Pariza. Opatija je napravljena u spomen svetom Bernardu, a tokom povijesti korištena je i kao posljednje prebivalište kraljevske obitelji. Zbog toga je tokom revolucijskog rata djelomično i uništena. Negdje na pola puta između St. Denis-a i Royaumonta nalazi se i Nacionalni muzej renesanse koji sadržava impresivnu kolekciju umjetnina, tapiserija, rezbarenih vrata i stepeništa koji su sačuvani još iz 16. stoljeća. Također, bitna lokacija u regiji je i bazilika St. Denis u kojoj se nalaze posmrtni ostatci većine francuskih kraljeva, te su se na toj lokaciji okrunile mnoge kraljice države. 15 km zapadno od Pariza nalazi se imanje koje je ponajviše poznato po svojoj povezanosti sa Napoleonom, Chateau de Malmaison (Glamuzina, 2007).

Pokrajina Champagnes također je bitan dio Pariškog bazena koji uvelike pridodaje atrakcijskoj osnovi regije. Glavno središte pokrajine je grad Reims koji je nekoć služio kao „grad krunidbe“ za mnoge Francuske kraljeve. Pokrajina Champagnes, a i grad Reims prekriveni su raznim muzejima, bazilikama, utvrdama i dvorcima od kojih su najpoznatiji Musee St. Remi, Basilique St. Remi, katedrala Reims, Vallee de la Meuse, te mnoge ostale atrakcije (Ardagh i Conlin, 2014).

Slika 4. Slavoluk pobjede u Parizu

Izvor: <https://www.sortiraparis.com/arts-culture/exposition/articles/211414-l-arc-de-triomphe-rouvres-portes>

3.2. Pregled najvažnijih muzeja

U Parizu, umjetnost je posebno cijenjena stvar. Lokalni muzeji su se kroz godine polako ali sigurno razvijali i unaprjeđivali kako bi svojim posjetiteljima što bolje mogli prikazati remek-djela, klasike, a i autore sadašnjice. Mnogi povjesničari ističu kako je Pariz sustigao Berlin i New York kao visoko umjetničko područje.

3.2.1. Muzej Louvre

Muzej Lovre, koji sadrži jednu od najvažnijih umjetničkih kolekcija u svijetu, ima dugačku povijest koja seže do srednjeg vijeka. Muzej je u početku bio izgrađen kao tvrđava 1190. godine od strane kralja Philippe-Augusta koji je želio zaštititi Pariz od vikinških napada. Kasnije je ta tvrđava zamijenjena sa renesansnom građevinom. Nakon toga su kroz četiri stoljeća mnogi kraljevi i vladari unaprijedili i usavršili tu građevinu. Lovre je postao muzej samo mjesec dana nakon pogubljenja Marie Antoinette, kada su revolucijske vođe odlučili da narod također treba uživati u kraljevskoj zbirci umjetnina. Nedugo nakon toga muzej je doživio nagli pad i postao je utočište za mnoge obitelji i njihovu stoku. Ustankom Napoleona dolazi do revitalizacije muzeja. Ne samo što je restaurirao muzej nego se i vjenčao u njemu i tokom njegovih ratnih osvajanja je prikupio poveliku kolekciju slika i skulptura (Glamuzina, 2007).

U 1980- ima dolazi do preuređenja muzeja kada predsjednik Francois Mitterrand odlučuje o uljepšavanju tako što je naručio instalaciju piramide koja je

napravljena od stakla i čelika. Piramidu je izgradio arhitekt I.M. Pei, i to u svom dvorištu. Nakon toga piramida postaje glavni ulaz u Lovre. Iako je piramida u početku bila kontroverzna, stanovnici Pariza se danas njome ponose (Glamuzina, 2007).

Danas se u muzeju nalazi otprilike oko 400 tisuća predmeta, od kojih je samo 35 tisuća izloženo. Zbirke su svrstane u osam kategorija: orijentalni antikvitet, egipatski antikvitet, etruščanski, rimski i grčki antikvitet, islamska umjetnost, skulpture, slike, umjetnički predmeti i grafička umjetnost. Najposjećeniji dio muzeja je krilo Denon, a u njemu se nalazi zbirka talijanskih slika i Mona Lisa. Osim što je muzej već podijeljen u osam kategorija, moguće ga je podijeliti i u četiri glavne, a to su: europske slike od 1200. do 1848., europske skulpture od 1100. do 1848., orijentalni, egipatski, grčki, etruščanski i rimski antikviteti i objets d'Art (Glamuzina, 2007).

Europske slike od 1200. do 1848. – slike iz sjeverne Europe (Engleske, Njemačke, Nizozemske i Flamanske) su poprilično dobro prikupljene. Jedna od slika iz rane flamanske umjetnosti je Jan van Eyckova *Madona kancelara Rolina* (1435) koja pokazuje kancelara Burgundije kako kleči u molitvi ispred Djevice i Djeteta. Slika od Hieronymus Boscha, *Brod budala* je satirično djelo koje govori o uzaludnosti ljudskog postojanja. U nizozemskoj kolekciji nalazi se Rembrandtov *Auto-portret*, dok su njegova djela *Učenici Emmausa* (1648) i *Bathseba* (1654) primjeri njegove genijalnosti. Tri velika njemačka slikara iz 15. i 16. stoljeća čija se djela čuvaju u Louvreu su *Auto-portret* (1493) umjetnika Albrechta Durera, *Venera* (1529) koju je naslikao Lucas Cranach i *Portret velikog humanista Erasmusa* od Hansa Holbeina. Kolekcija talijanskih slika poredana je po kronološkom redu, od 1200. do 1800. Očevi rane renesanse, Cimabue i Giotto, nalaze se tamo, kao i Fra Angelico sa njegovim djelom *Krunidba Djevice* (1430.-32.) i Raphael sa njegovim portretom Grofa Baldassare Castiglione (1514.-15.). Nekoliko slika od Leonarda da Vincija je prikazano u muzeju, kao što su *Djevica sa bebom Isusom* i *Sv. Anom*, te i njegovo najpoznatije djelo, *Mona Lisa*. U Louvreu nalazi se najbolja kolekcija francuskih slika koja se rasprostire od 14. pa sve do ranog 19. stoljeća, točnije 1848. godine. Sve slike nakon te godine sačuvane su u muzeju d'Orsay (Ardagh i Conlin, 2014).

Europske skulpture od 1100. do 1848. – Rane flamanske i njemačke skulpture u svojoj kolekciji imaju mnoštvo remek - djela kao što je Riemenschneiderova *Djevica najave* sa kraja 15. stoljeća i figura Marije Magdalene u prirodnoj veličini koju je izradio Gregor Erhart (rano 16. stoljeće). Bitna flamanska skulptura je Adrian de Vriesova *Merkur i*

Psiha (1593), koja je originalno izrađena za dvor Rudolpha II. koji se nalazi u Pragu. Francuski dio je otvoren sa ranim romaničkim djelima, kao što je figura Krista od burgundskog kipara iz 12. stoljeća i glava Sv. Petra. Jedno od istaknutijih djela je grobnica Philippea Pota koji je nekoć bio visoko pozicionirani službenik Burgundije. Žena Henryja II., Diane de Poitiers, imala je veliku figuru napravljenu u svoju čest pod imenom *Diana, božica lova*. Skulptura je instalirana u dvorištu njenog dvorca zapadno od Pariza. Djela Francuskog kipara Pierrea Pugeta su sastavljena u Cour Puget. Oni uključuju figuru *Milo od Crotona* (grčki atletičar kojemu su se ruke zaglavile u panju i kojeg je pojeo lav). Marlyjevi *Divlji konji* se sada nalaze u Cour Marley, te su okruženi drugim remek-djelima francuskog kiparstva, uključujući djela Jean-Antoine Houdonsa iz ranog 19. stoljeća. Ta djela su bile biste poznatih muškaraca kao što su Diderot i Voltaire. Kolekcija talijanskih skulptura uključuje izložbe Michelangela i Benvenuto Cellinija (Ardagh i Conlin, 2014).

Slika 5. Mona Lisa

Izvor: <https://www.forbes.com/sites/carlieporterfield/2020/12/01/the-louvre-to-auction-off-spot-to-see-leonardos-mona-lisa-up-close/>

Orijentalni, egipatski, grčki, etruščanski i rimski antikviteti – Znatno remont Louvrea povećao je kolekciju antikviteta u muzeju. Ta kolekcija se rasprostire od neolitika pa sve do pada Rimskog Carstva. Među izložbama nalazi se grčka i rimska staklarija koja datira iz 6 stoljeća pr.Kr.. Bitni radovi mezopotamske umjetnosti uključuju jedan od najstarijih svjetskih pravnih dokumenata, bazalni blok kamena na kojemu se nalaze zakoni koje je dao isklesati babilonski kralj Hammurabi. Rad datira iz 1700. pr.Kr..

Povijest Asiraca predstavljena je kroz uglađene rezbarije i rekonstrukcije koje su napravljene na palači vladara Sargona II. Jedan od primjer perzijske umjetnosti je emajlirana cigla od koje je napravljena osobna garda perzijskog kralja (5.st.pr.Kr). Većina egipatske umjetnosti napravljena je za mrtve, sve stvari su napravljene kako bi im zadovoljili potrebe u zagrobnom životu. Takvi primjeri uključuju realistične portrete sprovoda, kao što je *Čučeci pisar* i nekoliko skulptura vjenčanih parova. Odjel koji sadrži grčke, rimske i etruščanske antikvitete sadrži brojne fragmente među kojima se mogu pronaći razna sačuvana djela. Tamo se nalazi geometrična glava iz Ciklada (2700.pr.Kr.) i zlatna posuda u obliku labuđeg vrata (2500.pr.Kr.). Dvije najpoznatije mramorne statue iz Grčke, Nika sa Samotrake i Venus de Milo pripadaju helenističkom periodu, kada su se izrađivale realne i prirodne ljudske forme. Glavna atrakcija etruščanske kolekcije je terracotta sarkofag vjenčanog para koji izgleda kao da je par na vječnoj gozbi, dok je istaknuta stvar iz rimske sekcije brončana glava vladara Hadriana iz drugog stoljeća (Ardagh i Conlin, 2014).

Objets d'Art (umjetnički objekti) – Pojam *objets d'art* pokriva veliki niz predmeta od nakita, namještaja, svih vrsta satova, tapiserije, minijatura, staklarija, pribora za jelo, pa sve do bizantske i perzijske rezbarene slonovače, porculana, francuskog i talijanskog kamenog posuđa, tepiha, burmutica, znanstvenih instrumenata i oklopa. Louvre sadrži preko 8000 komada umjetnina, iz različitih doba i regija. Mnoštvo dragocjenih objekata došlo je iz opatije Svetog Denisa, gdje su kraljevi Francuske krunjeni. Neka od blaga uključuju kameni tanjur od serpentina iz prvog stoljeća s rubovima od zlata i dragocjenog kamenja iz devetog stoljeća, porfirna vaza koju je Suger, opat Svetog Denisa, obložio zlatom i to u obliku orla, i zlatno žezlo iz 1380. koje je napravljeno za kralja Charlesa V. Među francuskim krunidbenim draguljima nalaze se krunidbene krune Louisa XV. i Napoleona, žezla, mačevi i ostali dodatci krunidbene ceremonije. U muzeju je izložen Regent, jedan od najčišćih dijamanata na svijetu, koji je Louis XV. nosio na svojoj krunidbi 1722. godine. Jedna cijela prostorija ispunjena je tapiserijama zvanim *Lov na Maximilian*, koja je originalno napravljena za vladara Charlesa V. 1530. godine. Velika kolekcija francuskog namještaja koja se tamo nalazi datira iz 16. st. pa sve do 19. i postavljeni su po periodu, ili po sobama koje su namijenjene za donacije od utjecajnih skupljača. Izložena su djela mnogih izrađivača namještaja kao što je Andre-Charles Boulle, tvorac ormara za Louisa XIV., koji je radio u Louvreu u kasnom 17. stoljeću i ranom 18. stoljeću (Ardagh i Conlin, 2014).

3.2.2. Muzej d'Orsay

Ovaj muzej jedan je od najvećih muzeja umjetnosti u Francuskoj, a i u svijetu. Nekad željeznička zgrada koja je izgrađena 1900., 1939. biva zatvorena i prepuštena je raspadanju sve do 1960-ih kada je korištena kao lokacija za prikazivanje filmova, i naposljetku je u 70-ima prošlog stoljeća spašena od rušenja i preuređena u muzej. Muzej se naposljetku otvorio 1986. Zbirka muzeja sadržava umjetnine iz razdoblja od 1848. pa sve do 1914., te sadržava jednu od najboljih kolekcija remek- djela impresionizma i postimpresionizma (Dailey i Gerrard, 2003).

Sama zgrada muzeja plod je značajnog arhitektnog pothvata koji dočekuje nove posjetitelje uz brojne reakcije. U svojoj umjetničkoj postavi, muzej sadrži i zbirku Van Goghovih slika od kojih je najistaknutije platno iz 1889. na kojemu je prikazana spavaća soba Vincenta u gradu Arlesu. Zbirka također sadrži i umjetnikove autoportrete. Muzej sadrži Manetovu kontroverznu sliku iz 1863. koja je prvi put predstavljena na „izložbi odbačenih djela“. Slika prikazuje голу ženu realnih proporcija u društvu nekolicine muškaraca koji su odjeveni po popularnoj modi iz 19. stoljeća. Ta izložba izazvala je val kritika. Još jedno Manetovo kontroverzno djelo na izložbi je portret gole kurtizane (1865.). U vrijeme kada je portret predstavljen i kritika i publika su podjednako bili šokirani, no to djelo je u kasnija vremena imalo utjecaj na mnoge nove slikare. U muzeju se nalazi i djelo Claudea Moneta iz 1919., nazvano *Plavi lopoči*. Monetova ljubav prema lopočima bila je velika i napravio je vrt kako bi ih mogao slikati u njihovom prirodnom okolišu. To djelo služilo je kao inspiracija za mnoge apstraktne slikare iz 20. stoljeća. Među izloženim slikama nalaze se i djela Toulouse-Lautrecova. Ta djela određuju parišku belle epoque (period u francuskoj i europskoj povijesti, od 1871– 1880), njegovo najpoznatije djelo je *Jane Avril, plesačica u Moulin Rougeu*, koje je naslikao više puta, uključujući i platno iz 1895. godine. Od Renoireove zbirke najviše se ističe slika iz 1876., zvana *Ples u Moulin de la Galette*. Slika je uhvatila trenutak slavlja i radosti nekadašnjeg Montmartrea. Osim brojnih slika, u muzeju se nalaze skulpture. Najpoznatije su one od Degasa koji je izradio niz skulptura plesačica. Niz se sastojao od nevinih pa sve do izrazito erotskih plesačica. Najpoznatija i jedina skulptura koja je izložena za vrijeme umjetnikova života je mlada četrnaestogodišnja plesačica (Dailey i Gerrard, 2003).

U muzeju iza jednog od golemih satova koji su preostali od nekadašnje željeznice stoji kavana muzeja Orsay, Cafe des Hauteurs. Na ulazu u muzej se također

nalazi i tlocrt koji pokazuje plan sva tri kata. U prizemlju hotela nalaze se djela iz 19. stoljeća, ukrasni umjetnički predmeti i orijentalna zbirka. Na prvom katu su radovi naturalista i simbolista, te terase sa skulpturama. Na drugom i trećem katu nalaze se zbirke impresionista, postimpresionista i ostale slikarske zbirke (Dailey i Gerrard, 2003).

Slika 6. Muzej d'Orsay

Izvor: <https://www.lonelyplanet.com/france/paris/attractions/musee-d-orsay/a/poi-sig/372151/359279>

3.2.3. Centar Georges Pompidou

Ogromna Piazza, inspirirana dizajnom rimske piazze, tvori sastavni dio Centra Pompidou i ima ulogu da djeluje kao čvrsta veza između grada i zgrade, te tako omogućuje što prirodniji protok između ta dva prostora. Forum je inicijalno zamišljen da bude otvoren prema Piazza, poput željezničke stanice. Takav tip dizajna bio je nemoguć za napraviti, ali ideja otvorenog prostora ostala je sačuvana tako što se na forumu dodala potpuno transparentna staklena fasada. U ovom ručno izgrađenom pariškom kvartu, veliki pravokutni prostor služi kao pluća, mjesto života gdje se Parižani i turisti mogu susresti. Ljudi dolaze tamo kako bi se družili, odmorili ili se divili svojem okruženju. Izvana, vizualni dio zgrade utjelovljen je pomoću ogromnih pokretnih stepenica, koje su popularno zvane „stonoga“. Stepence su dizajnirane kao okomita vanjska staza. Transparentnost zgrade pruža pogleda prema Parizu, i dok se posjetitelji penju uz stepenice imaju dojam da se šetaju kroz grad (Izvor: <https://www.centrepompidou.fr/en/collections/our-building>).

Od svog otvaranja koje se zbilo 1977. godine, i zajedno sa brojnim društvenim i kulturnim promjenama koje su se desile, njegova popularnost među populacijom je

dovela centar do readaptacije i prilagodbe svoje strukture i svojih sredstava. 1. listopada. 1997. Centar Pompidou započinje sa radovima koji su doveli do znatnog rekonstruiranja zgrade s ciljem širenja, obnavljanja i redizajniranja prostora, kao i povećanja udobnosti i pristupa svojim posjetiteljima. Centar je otvoren 2000. godine u siječnju i javnosti je napokon otkrio svoju novu formu. Unutar Centra predstavljene su suvremene zbirke Musée national d'art koje sada pokrivaju razine 4 i 5. Na šestoj razini nalaze se tri prostorije posvećene privremenim izložbama. Na prvoj razini podruma nalazi se mjesto posvećeno umjetnosti performansa, raspravama i audio-vizualnim aktivnostima.

Te renovacije su produžile i fasadu zgrade i stvaranje prolaza do BPI (bibliothèque publique d'information) na Rue Renard, uz očuvanje izlaznih točaka do Forum, tako održavajući vezu s ostalim aktivnostima Centra (Izvor: <https://www.centrepompidou.fr/en/collections/our-building>). Danas se za Centar Pompidou kaže da je Louvre za 21. stoljeće (Ardagh, 2014).

Sva kulturna i ikonska djela moderne i suvremene umjetnosti odabrana su iz ogromne zbirke od oko 120 000 djela iz Centra Pompidou, koja je ujedno i najveća zbirka moderne umjetnosti u Europi. Neka od remek-djela koja su izložena u Centru uključuju: sliku „*Mit dem schwarzen Bogen*“ (S crnim lukom) iz 1912., autora Vassilyja Kadinskog, skulpturu „*Fontaine*“ iz 1917. godine koju je osmislio Marcel Duchamp, sliku Roberta Delaunaya, „*Manege de cochons*“ (Svinjski manež) iz 1922., „*Portrait de la journaliste Sylvia Harden*“ (portret novinarkinje Sylvie Harden) autora Otta Dixea iz 1926. godine, sliku Frida Kahlo pod nazivom „*The Frame*“ (Okvir), iz 1938., sliku „*New York City*“ autora Pietta Mondriana iz 1942. godine., itd. (Izvor: <https://www.centrepompidou.fr/en/collections/our-building>).

Slika 7. Centar Georges Pompidou

Izvor: <https://babylontours.com/visiting-centre-georges-pompidou-paris/>

3.2.4. Muzej Marmottan

Marmottan je poznat kao riznica pariške kulture koja svojim posjetiteljima nudi pregled raznovrsnih zbirki koje su nastale kroz godine prvotnih donacija renesansnih slika i slika iz Prvog carstva te namještaja koji je 1932. godine doniran državi od strane povjesničara Paula Marmottana. Vila iz 19. stoljeća danas stoji ukrašena mnogim tapiserijama i skulpturama iz renesanse, kasnije još unaprijeđena donacijama Michela Moneta koji je darovao 65 slika svoga oca Claudea Moneta (Borovac, 1997).

Muzej su od njegovog osnutka obogatili i mnogi drugi donatori. 1981. Daniel Wildenstein donirao je kolekciju očevih iluminacija koje je počeo sakupljati u dobi od šesnaest godina. Između godina 1909. i 1930., Georges Wildenstein kupio je mnoga djela na aukcijama, u galerijama i na Marche Bironu u Parizu. Njegov sakupljen asambel sadržavao je mnoga remek - djela, 322 minijature koje datiraju iz srednjeg vijeka, što ih čini jednu od najvećih zbirki iluminacija u Francuskoj. Muzej je kroz godine postao i važno mjesto za proučavanje starih rukopisa (Izvor: <https://www.marmottan.fr/en/the-museum/the-museum-and-its-history/>).

1985. godine u muzeju dolazi do krađe devet važnih slika, među kojima je bio i Monetov seminalni rad, *Impresija – izlazeće sunce*, po kojemu je nazvan jedan čitav pokret. Ukradena djela pronađena su pet godina kasnije na Korzici i danas stoje ponovno izložena uz pojačane sigurnosne mjere (Borovac, 1997).

Slika 8. Muzej Marmottan

Izvor: (<https://www.marmottan.fr/en/the-museum/the-museum-and-its-history/>)

3.2.5. Muzej Carnavalet

Povijesne sobe, umjetnine, dokumenti, slike i ukrasne umjetnine samo su neki od elemenata koji dočaravaju burnu povijest grada. Ova obilna zbirka smještena je u dvjema susjedskim kućama iz 16. i 17. stoljeća, a u muzej se ulazi kroz dvorište hotela Carnavalet koji je nekoć bio dom književnice Madame de Sevigne. Sva pozornost u ovom muzeju stavljena je na rimsko razdoblje, srednji vijek, renesansu i dekoracije iz vremena vladavine Luja XIV., XV., i XVI. Neke od bogato ukrašenih soba koje su izvorno postojale u zgradi su i dalje tamo, dok neki drugi ukrasi i prostori bivaju premješteni radi izlaganja u sklopu zbirke (Borovac, 1997).

Na susjednom ulazu stoji hotel La Peletier de Saint-Fargeau, koji na uvid nudi mnoštvo izložaka koji datiraju iz razdoblja Revolucije i razdoblja vladavine Napoleona I., Drugog Carstva, Komune i Belle Epoque. Zbirka u konačnici završava početkom 20. stoljeća, obilježena nekolicinom rekonstrukcija unutrašnjosti i slikama Utrilla, Signaca, Marqueta i Foujite (Borovac, 1997).

U listopadu 2016. muzej je bio zatvoren za širu javnost radi velike obnove koju je proveo glavni arhitekt za povijesne spomenike, Francois Chatillon. Muzej je u konačnici ponovno otvoren 2021. godine. Ova značajna kulturna baština zaštićena je kao povijesni spomenik od 1846. godine, a 1965. godine uključena je u Plan zaštite i promicanja Maraisa (Izvor: <https://www.carnavalet.paris.fr/en/museum/history>).

Slika 9. Muzej Carnavalet

Izvor: <https://www.carnavalet.paris.fr/en/museum/history#key-dates>

3.2.6. Muzej de l'Armee

Musee de l'Armee stvoren je 1905. godine, i nalazi se u okruženju Hotela National des Invalides. Muzej je nastao neposredno nakon Svjetske izložbe i rezultat je spajanja starog Musee de l'Armee, i Musée d'Artillerie, koji je otvoren 1796. godine. Površina muzeja prostire se na 8000 m², a sačinjen je od dvije crkve i muzeja, što ga čini najvećim muzejom vojne povijesti u Francuskoj i jednim od vodećih u svijetu (izvor: <https://en.parisinfo.com/paris-museum-monument/71520/Musee-de-l-Armee-Invalides>).

Zbirke unutar muzeja prikazane su kronološki kroz „povijesne“ zbirke koje predstavljaju vremenska razdoblja, od antike pa sve do kraja Drugog svjetskog rata, a obilježene su predmetima koji pripadaju određenoj temi (vojna odlikovanja, amblemi, slike, itd.). Ovakve tematske zbirke prikazivane su u sklopu povijesnih izložbi ili su grupirane u određenim područjima. Crkva koja se nalazi u sklopu površine muzeja sadržava lanternu visoku 107 metara i goleme freske koje je naslikao Charles de La

Fosse. Crkva također 1989. dobiva kupolu od zlatnih listića koju je projektirao Jules Hardouin-Mansart. Kupola je izgrađena povodom dvjestote obljetnice Francuske revolucije. To je bio peti put da je kupola restaurirana otkako je crkva izgrađena. Crkva također služi kao vojni panteon, u kojoj se nalaze monumentalne grobnice. U kupoli se također nalazi i grobnica cara Napoleona I., njegove braće Josepha i Jeroma Bonapartea, njegova sina, kralja Rima, generala Bertranda i Duroca te maršala Focha i Lyauteya (izvor: <https://en.parisinfo.com/paris-museum-monument/71520/Musee-de-l-Armee-Invalides>).

Slika 10. Muzej de l'Armee

Izvor: <https://en.parisinfo.com/paris-museum-monument/71520/Musee-de-l-Armee-Invalides>

3.3. Manifestacije

Kao što je već spomenuto, jedan od glavnih oblika turizma u Pariškom bazenu je i manifestacijski turizam koji igra važnu ulogu u održavanju antropogene atraktivnosti regije te donosi veliki doprinos ekonomiji regije. Manifestacije godišnje privuku mnoštvo novih gostiju te su tako i primjereno valorizirane. Većina manifestacija održava se u gradskim središtima i u prirodnim okolinama izvan ili unutar gradova.

Tokom godine u gradu se održavaju mnoge proslave i festivali, ljeti se razne manifestacije odvijaju na mjestima kao što su: na obali rijeke Seine, u dvorištima ljetnikovaca, na travnjacima, u šumama, parkovima, u vrtovima i u muzejskim galerijama koje su privremeno preuređene za koncerte ili nastupe. Kineska nova godina, Carnaval de Paris i Printemps du Cinema se održavaju početkom godine, dok se Fete de la Musique održava u lipnju. Festival de l'Ourcq, festival Paris Quartier

d'Ete i Paris Plages se održavaju tokom ljeta, Journees du Patrimoine, Tehno parada i Nuit Blanche u jesen, a na kraju godine se održava mnoštvo svečanih događaja vezanih uz proslavu Božića (Izvor: <https://en.parisinfo.com/what-to-do-in-paris/celebrations-and-festivals-in-paris>).

3.3.1. Pariške kolekcije visoke mode

Jedno od najvećih događanja u Parizu. Pariz je također dio „Velike 4“, zajedno sa New Yorkom, Milanom i Londonom. Pariške kuće visoke mode ljetne kolekcije predstavljaju u siječnju, dok zimsku kolekciju predstavljaju u srpnju. U to vrijeme sve oči su uperene u grad Pariz. Sva zbivanja vezana uz taj događaj odvijaju se u Carrousel du Louvre. Pariška kolekcija visoke mode nije bila sačuvana od kontroverze, prema francuskom zakonu, Pariška kolekcija visoke mode ne dopušta sudjelovanje modela čiji je indeks tjelesne mase prenizak. Većina ljudi koja želi ući u modni svijet zato smatra taj posao prerigoroznim (Dailey i Gerrard, 2003).

3.3.2. Fete du Cinema

Tijekom 30 godina otkako je prvi put održan, Fete du Cinema postao je vrlo bitan događaj za sve ljubitelje filma u Francuskoj. Svake godine početkom ljeta festival se održava uz pomoć francuske kino federacije koja omogućuje da milijuni ljudi gledaju najnovije filmove u kinima po sniženoj cijeni ulaznice. U Parizu se nalaze mnoga legendarna kina kao što su Grand Rex, Max Linder i Louxor, koja svake godine pružaju gostima priliku da uživaju u kino festivalu. Fete du Cinema je također i prilika za prikazivanje široj publici filmove koji su obično slabije predstavljeni u medijima. Zato mnogi neovisni film stvaratelji tokom festivala imaju priliku da se afirmiraju protiv Hollywoodskih blockbustera (Dailey i Gerrard, 2003).

3.3.3. Paris Jazz Festival

Osnivanje ovog festivala zaslužno je dvama ljubiteljima jazz glazbe. Festival je osnovan 1994. i vješto spaja jazz melodije i sklad prirode. U sklopu jazz festivala mnogi koncerti se održavaju u Venesanskoj šumi, ali se održava i na mnogim drugim mjestima u gradu. Festival danas služi kao simbol vitalnosti francuske i pariške jazz scene. Festival također poziva i mnoge međunarodne jazziste i pjevače da nastupe na pozornici u Espace Deltau (Dailey i Gerrard, 2003).

3.3.4. Fetes des Vendanges

Pariz je nekada bio jedan od glavnih proizvođača vina u zemlji, a danas su ostali tek samo neki vinogradi u Montmartreu. Premda se na godinu napravi samo 600 litara, svo napravljeno vino prodaje se u dobrotvorne svrhe. Na ovom festivalu koji svake godine privlači sve više posjetitelja sudjeluje više od 40 barova i restorana koji se nalaze u okruhu. Tokom festivala održava se mnoštvo posebnih aktivnosti: koncerti, ulična zabava, degustacije, ples, šetnje, izložbe, itd. (Dailey i Gerrard, 2003.).

Slika 11. Paris Jazz Festival

Izvor: <https://gauthiertoux.com/images/gt3-paris-jazz-fest-1-credit-bruno-charavet/>

4. POKAZATELJI TURIZMA

Za turiste nisu važne samo prirodne i kulturne atrakcije, bitan je i smještaj koji nudi grad kojeg oni posjećuju. Uz smještajne kapacitete vezani su i ostvareni turistički dolasci i noćenja.

4.1. Vrste smještajnih kapaciteta

Pariz ima širok spektar smještajnih opcija koje su na usluzi svim tipovima budžeta u većini dijelova grada. Kada se računa trošak smještaja u Parizu, pretpostavlja se da bi za jednu osobu u hostelu cijena bila do 15 eura, i otprilike 23 eura za dvokrevetnu sobu sa umivaonikom u jeftinijem hotelu. U hotelima nižeg ranga sobe većinom nemaju tuš ili kadu, zbog toga se takve pogodnosti naplaćuju gostima u cijenama od 2 pa do 5 eura za korištenje zajedničkog tuša. Mjesta središnje kvalitete u Parizu se naplaćuju od 50 pa do 100 eura za dvokrevetnu sobu, ali uz to nude odličnu uslugu, i to pogotovo u kvalitetnim hotelima. Najskuplja mjesta za smještaj dvoje ljudi će po noćenju koštati do 200 eura (Fallon, i dr., 2001).

Glavni pariški turistički ured zajedno sa svojom dependansom odgovorni su za pronalaženje odgovarajućeg smještaja novim turistima. Uredi nude mnoštvo brošura vezane uz homestays, neke uključuju i pensions de famille, objekte za obitelji sa djecom koji su slični B&B objektima (Fallon, i dr., 2001).

Kroz uređenje koje je poznato kao hotes payants, studenti, mladi ljudi i turisti mogu odsjesti sa brojnim francuskim obiteljima. Općenito se unajmi soba i uz to se dobiva pristup obiteljskoj kuhinji i telefonu. Mnoštvo jezičnih škola u Parizu organizira da njihovi studenti odsjednu sa obiteljima. Sa uključenim doručkom, studenti i turisti mjesečno plaćaju od 400 do 900 eura, 190 do 230 eura tjedno, ili 20 do 50 eura po danu (Fallon, i dr., 2001).

Što se tiče hostela, oni ne dolaze po jeftinim cijenama. Kreveti ispod 15 eura su rijetki pa skoro i nepostojeći, zato dvoje ljudi koji mogu dijeliti jedan krevet mogu pronaći neke osnovne sobe u jeftinijim hotelima. Grupe od troje ili četvero ljudi koji su voljni dijeliti dva ili tri kreveta će uštedjeti još više. U hostelima su tuševi jedini besplatni. Neki hosteli dozvoljavaju svojim gostima da maksimalno ostanu 3 dana, posebice ljeti. Mjesta koja imaju određenu dobnu granicu to obični ne prakticiraju, samo službeni auberges de jeunesse (hosteli za mlade) moraju sa sobom imati Hostelling International (HI) kartice. Ako postoji određeno vrijeme za zatvaranje u noći to je onda

1 ili 2 sata ujutro. Samo neki hosteli dopuštaju rezervacije telefonom. Neki od hostela koji se preporučuju turistima su: Centre International BVJ Paris-Louvre, Young & Happy Hostel, Auberge de Jeunesse Jules Ferry, Residence Bastille, i dr. (Fallon, i dr., 2001).

Pariz danas ne može svojim posjetiteljima pružiti niz jeftinih hotel kao što je to mogao prije 20 ili 30 godina, ali i dalje postoje pristupačni hoteli, osobito u Maraisu, oko Bastille i u blizini većih željezničkih stanica u Grands Boulevardsu. Pariz je osobito poznat po hotelima svih kategorija, od onih najluksuznijih pa do onih najjednostavnijih (Boicos, i dr., 2012.). Mjesta na kojima je samo jedna zvjezdica ili koja imaju oznaku „NN“ (Nouvelle Norme), označuju da hotel čeka svoj pravu ocjenu, ali i dalje uvjerava goste da ima određeni nivo komfora. Takve vrste hotela u Parizu su brojne. U velikim i poznatim gradskim centrima preporučuju se hoteli: Hotel de Lille, Hotel Moderne, Hotel Pratic, Hotel Sully, Hotel Henri IV, Hotel de Medicis, Grand Hotel Magenta, Hotel Audran, i dr. (Fallon, i dr., 2001).

Slika 12. Hotel CitizenM Paris Gare de Lyon

Izvor : https://www.tripadvisor.com/Hotel_Review-g187147-d12455412-Reviews-Hotel_CitizenM_Paris_Gare_de_Lyon-Paris_Ile_de_France.html

4.2. Turistički dolasci i noćenja

Pariz, kao centar svih društvenih događanja u Francuskoj, ubraja se među najposjećenija gradska središta u Europi, sa svojim neusporedivim kulturno-povijesnim naslijeđem, brojnim spomenicima i muzejima svjetske klase. Budući da međunarodni turisti godišnje troše preko 10 milijardi američkih dolara, „Grad svjetlosti“ važan je ekonomski čimbenik u francuskom turizmu (Izvor: <https://www.statista.com/topics/6314/tourism-in-paris/>).

Posjetitelji svake godine u Parizu ostvare oko 35 milijuna noćenja u gradskim hotelima, a međunarodni turisti čine više od polovice noćenja. Sve u svemu Pariz nudi više od 2000 hotela za smještaj, od kojih su većina hoteli s 3 zvjezdice. Pariz se također može pohvaliti s oko 90 hotela s 5 zvjezdica, a jedan od najpoznatijih hotela je hotel Ritz na trgu Vendome, gdje su princeza Diana i Dodi Fayed zadnji put večerali. U 2018. godini popunjenost pariških hotela iznosila je 72,5% za hotele s 1 zvjezdicom i oko 80% za hotele s 3 do 5 zvjezdica. Iste godine prosječna dnevna cijena hotela bila je 236 eura. Najposjećenija atrakcija te godine bila je Notre-Dame de Paris. Nažalost, svjetski poznata srednjovjekovna katedrala je 2019. u požaru pretrpjela ozbiljnu štetu kada se zapalio krov, te atrakcija turistima neće biti otvorena sve do 2025. godine. Ostale popularne atrakcije koje turisti vole posjećivati uključuju Eiffelov toranj, baziliku Sacre-Coeur, i Slavoluk pobjede koji se nalazi na kraju Champs-Elysees. Još jedan izvor turističkog interesa je i bogata umjetnička i kulturna scena Pariza sa brojnim muzejima. Nekoć kraljevska palača koja je pretvorena u muzej, godišnje privuče do 10 milijuna turista, što ga čini najposjećenijim muzejom u svijetu. Pariz je također bitno središte za poslovna putovanja. 2018. Pariška regija zabilježila je 25 milijuna noćenja koji su bili u poslovne svrhe. Više od 60% posjetitelja povezano je s individualnim poslovnim putovanjima, 8,5 posto povezano je s kongresnom aktivnošću, a 13,3 posto povezano je sa sajmovima (Izvor: <https://www.statista.com/topics/6314/tourism-in-paris/>).

ZAKLJUČAK

Kao što je već spomenuto više puta u radu, Francuska je jedna od najrazvijenijih zemalja svijeta u ekonomskom smislu, a i u turističkom. Uz pomoć svoje bogate kulturne baštine i veličanstvene prirode ona godišnje privuče na milijune turista. Može se reći kako je Francuska odličan primjer države koja je iskoristila potencijale svoje zemlje i ostvarila ekonomsko blagostanje.

Pariški bazen najrazvijenija je turistička regija unutar Francuske, te je uz to i središte svih bitnih događanja u zemlji. Sa svojim centrom, Parizom, regija danas uživa u svojoj reputaciji koja je pripomogla sve većem privlačenju novih turista. Osim zbog već spomenute kulture i povijesti, regija je postala popularna zahvaljujući neprestanom marketingu koji se odvija kroz sve oblike masovnih medija. Jedan od bitnijih faktora u smislu atraktivnosti zemlje je i prilagođavanje suvremenim trendovima koji se mijenjaju iz dana u dan pa tako Pariški bazen, a i ostatak Francuske, ne zaostaje u globalnom turizmu.

U turističkoj regiji Pariški bazen nalazi se veliki broj antropogenih i prirodnih atrakcija te su samo neke od njih opisane u ovom završnom radu. Važno je napomenuti i brojne manifestacije koje se odvijaju na tom području. Broj antropogenih atrakcija samo u Parizu je ogroman te se u ovom radu spomenulo samo par njih, što dokazuje bogatstvo Francuske i njene povijesti. Ali, možda najbitniji dio antropogenih atrakcija su razni muzeji koji čine gradske četvrti Pariza, od kojih je svima već najpoznatiji muzej Louvre. Sa svojom bogatom kolekcijom umjetnina najvrjedniji je muzej u svijetu. Osim muzeja, tamo se mogu pronaći i razni sakralni objekti, kulturno-povijesni spomenici, povijesne jezgre i sl. Samo taj mali dio spomenutih atrakcija je većini turisti glavni motiv putovanja, tako da je valorizacija baštinskih resursa i promocija tih lokacija u francuskoj velik prioritet.

Prirodni elementi kao što su klima i vegetacija pridonose ukupnom iskustvu posjeta regiji. Umjereno topla klima regije pruža mogućnost provoda svih aktivnosti na zraku bez naglih promjena temperatura. Zbog toga Francuska, a i regija Pariški bazen, imaju razvijene oblike turizma kao što su ruralni turizam, ekološki turizam, lovni i ribolovni turizam, kontinentalni turizam, itd. Zbog razvoja i valorizacije tih oblika turizma dolazi i do ulaganja u izgradnju raznih smještajnih kapaciteta i objekata koji su

prilagođeni tim oblicima turizma. Osim već spomenute klime i vegetacije postoje i vode koje omeđuju površinu Pariškog bazena, od rijeka pa do mora na sjeveru regije, sve se skladno uklopilo bez prevelikog djelovanja čovjeka. Naravno, potencijalu te regije nema kraja i postoji mnoštvo novih načina na koji se priroda tog područja može valorizirati i iskoristiti za još jači turistički razvoj.

Također, bitan faktor u razvoju zemlje, a i regije, ima i cestovna povezanost koja je usko povezana i sa turističkim razvojem. U razvoj cestovne infrastrukture ulažu se mnoga financijska sredstva koja su se kroz godine isplatila i pružila zemlji znatan dobitak. Brojni statistički podatci koji pokazuju broj posjetitelja u regiji dokaz su da se taj broj povećava iz godine u godinu. Pariz i Pariški bazen posjećuju gosti sa gotovo svih kontinenata te tako troše milijune na smještaje i razgledavanje atrakcija i lokaliteta.

Cilj i svrha ovog rada su ispunjeni, te je hipoteza koja glasi „Turistička regija Pariški bazen razvijena je turistička destinacija“ ispunjena.f

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Ardagh, J., Conlin, S., 2014: *France*, Dorling Kindersley Limited, London, (25.05.2021)
2. Boicos, C., i dr., 1993: *Pariz*, Dorling Kindersley Limited, London, treće hrvatsko izdanje, Profil Knjiga d. o. o., Zagreb, (25.05.2021)
3. Borovac, I., 1997: *Upoznajte Pariz, vodič i plan grada*, Mozaik knjiga, Zagreb, (25.05.2021)
4. Dailey, D., Gerrard, M., 2002: *Top 10 Pariz*, Dorling Kindersley Limited, London, prvo hrvatsko izdanje, Znanje d. d., Zagreb, (25.05.2021)
5. Fallon, S. i dr., 1999: *France*, Lonely Planet Publications, treće izdanje, Melbourne, (25.05.2021)
6. Fallon, S. i dr., 2001: *Paris*, Lonely Planet Publications, treće izdanje, Footscray, Australija, (25.05.2021)
7. Glamuzina, D., 2007: *501 grad koji morate posjetiti*, Octopus Publishing Group Ltd, London, prvo hrvatsko izdanje, Profil Multimedija, Zagreb, (25.05.2021)

Internetske stranice:

1. Celebration and festivals in Paris,
<https://en.parisinfo.com/> , (24.06.2021)
2. Center Georges Pompidou,
<https://www.centrepompidou.fr/en/> , (24.06.2021)
3. Gilli, F., *The „Paris Basin“, a metropolitan region*, Centre d'Etudes Européennes, Sciences Po Paris, Francuska, 2011,
<https://journals.openedition.org/cybergeol/> , (23.06.2021)
4. Musee Carnavalet ,
<https://www.carnavalet.paris.fr/en/>, (07.07.2022)
5. Musee de l'Armee,
<https://en.parisinfo.com/>, (07.07.2022)
6. Musee Marmottan,
<https://www.marmottan.fr/en/>, (07.07.2022)

7. Oise-Pays de France Regional Nature Park,
<https://www.france-voyage.com/en/> , (23.06.2021)
8. Regional Nature Park Montagne de Reims,
<https://en.reims-tourisme.com/> , (23.06.2021)
9. The Regional Nature Parks of Champagne-Ardenne,
<https://www.champagne-ardenne-tourism.co.uk> , (23.06.2021)
10. Tourism in Paris – Statistics & Facts, Statista Research Department, 2020,
<https://www.statista.com/> , (25.06.2021)
11. Vexin Français (Parc Naturel Régional),
<https://www.gites-de-france.com/en> , (23.06.2021)
12. Woloch, I., *France*, Britannica,
<https://www.britannica.com/> , (23.06.2021)

POPIS PRILOGA

Popis Slika:

1. Francuska i njene pokrajine,
Izvor: <https://www.worldatlas.com/regions/regions-of-france.html>, (23.06.2021)
2. Klima Pariškog bazena,
Izvor: <https://slideplayer.com/slide/1629973/>, (2.12.2022)
3. Montagne de Reims,
Izvor: <https://www.parc-montagnedereims.fr/fr> (28.01.2023)
4. Slavoluk pobjede u Parizu,
Izvor: <https://www.sortiraparis.com/arts-culture/exposition/articles/211414-l-arc-de-triomphe-rouvre-ses-portes>, (23.06.2021)
5. Mona Lisa,
Izvor: <https://www.forbes.com/sites/carlieporterfield/2020/12/01/the-louvre-to-auction-off-spot-to-see-leonardos-mona-lisa-up-close/>, (23.06.2021)
6. Muzej d'Orsay,
Izvor: <https://www.lonelyplanet.com/france/paris/attractions/musee-d-orsay/a/poi-sig/372151/359279>, (24.06.2021)
7. Centar Georges Pompidou,
Izvor: <https://babylontours.com/visiting-centre-georges-pompidou-paris/>, (24.06.2021)

8. Muzej Marmottan,
Izvor: <https://www.marmottan.fr/en/>, (07.07.2022)
9. Muzej Carnavalet,
Izvor: <https://www.carnavalet.paris.fr/en/museum/history#key-dates>,
(07.07.2022)
10. Muzej de l'Armee,
Izvor: <https://en.parisinfo.com/paris-museum-monument/71520/Musee-de-l-Arme-Invalides>, (07.07.2022)
11. Paris Jazz Festival,
Izvor: <https://gauthiertoux.com/images/qt3-paris-jazz-fest-1-credit-bruno-charavet/>, (24.06.2021)
12. Hotel CitizenM Paris Gare de Lyon,
Izvor: https://www.tripadvisor.com/Hotel_Review-g187147-d12455412-Reviews-Hotel_CitizenM_Paris_Gare_de_Lyon-Paris_Ile_de_France.html,
(25.06.2021)

SAŽETAK

Ovaj završni rad pisan je iz kolegija Turistička geografija svijeta, a tema završnog rada je Turistička regija Pariški bazen. Glavni cilj ovog rada bio je da se kroz analizu prikupljenih podataka sazna nešto više o upravno teritorijalnoj organizaciji, geografiji, antropogenim atrakcijama i manifestacijama i turizmu regije Pariški bazen.

Turističku regiju Pariški bazen sačinjavaju upravne regije Ile de France i administrativne regije Haute-Normandie, Picardie, Champagne-Ardenes, Centre i Basse-Normandie i odsjeci Yonne i Sarthe. Reljef koji sačinjava Pariški bazen uglavnom se sastoji od vapnenca, pijeska i gline. Kroz tu regije prolaze i dvije najduže i najpoznatije rijeke u Francuskoj, Seine i Loire. Klima i vegetacija tog područja usko su povezani i tvore jednu umjerenu ali i zanimljivu cjelinu. Zaštićene prirode u Francuskoj je u izobilju kao i kulturne baštine koja dominira Francuskim gradovima. U Pariškom bazenu, točnije u Parizu, nalaze se sve najbitnije antropogene atrakcije od muzeja pa sve do bitnih manifestacija i događanja. Bitan dio Pariza čine smještajni kapaciteti te i analiza turističkih dolazaka i noćenja.

Ključne riječi: Pariz, turizam, geografija, atrakcije, smještajni kapaciteti

SUMMARY

This final paper was written for the course Tourism Geography of the World, the topic of the final paper is the Tourist region Paris basin. The main goal of this paper was to learn something about the administrative territorial organization, geography, anthropogenic attractions and manifestations and tourism of the Paris basin region through the analysis of the collected data.

Tourist region Paris basin consists of the administrative regions of Ile de France and the administrative regions of Haute-Normandie, Picardy, Champagne-Ardennes, Center and Basse-Normandie and the sections of Yonne and Sarthe. The terrain that makes up the Paris basin consists mainly of limestone, sand and clay. The two longest and most famous rivers in France, Seine and Loire, also pass through this region. The climate and the vegetation of the region are closely connected and form a moderate but also interesting unit. Protected areas in France are abundant and so is the cultural heritage that dominates French cities. In the Paris basin, more precisely in Paris, are located most important anthropogenic attractions from museums to important manifestations and events. An important part of Paris is made up of accommodation facilities and the analysis of tourist arrivals and overnight stays.

Keywords: Paris, tourism, geography, attractions, accommodation facilities